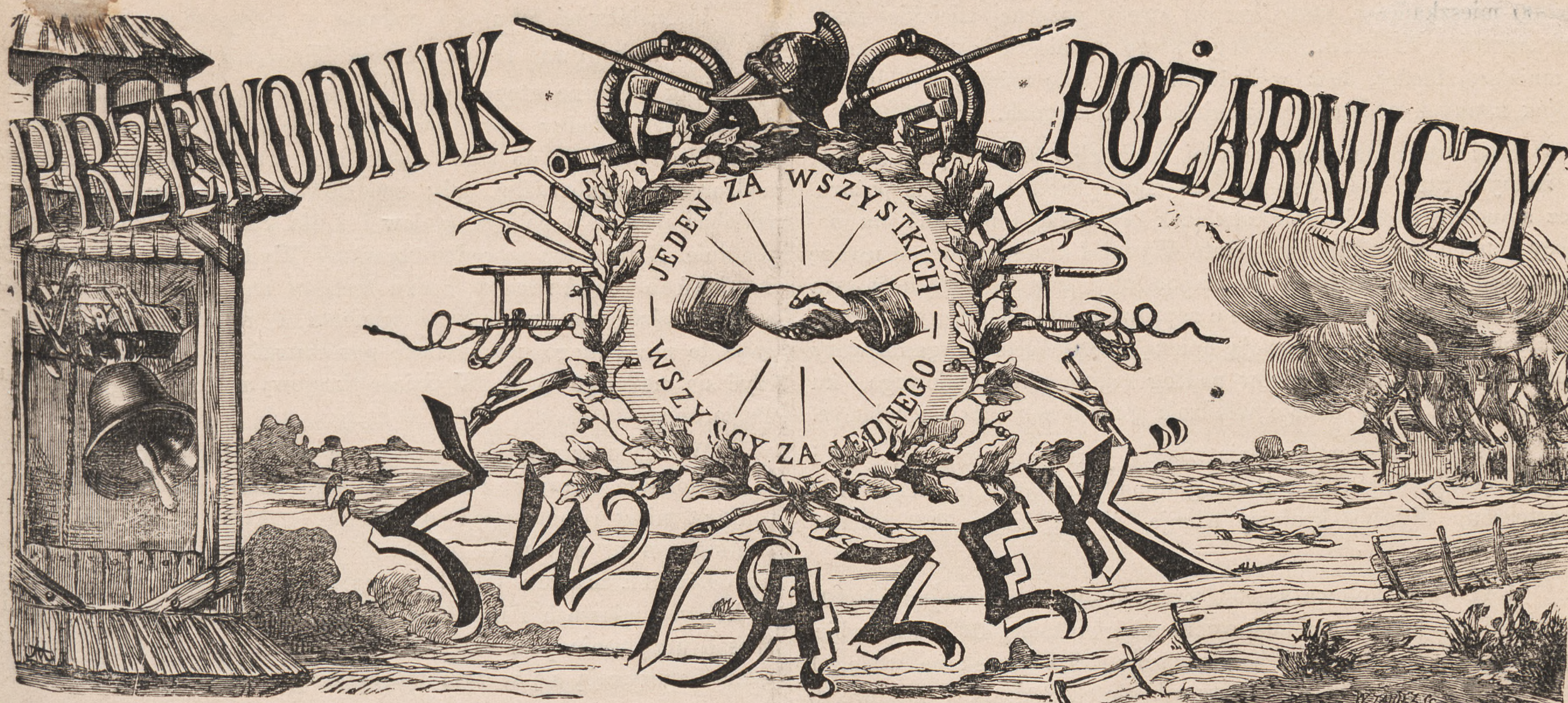
Rok V. Miesiąc Grudzień 1891. BEZPŁATNY **Nr. 12.**

Organ Towarzystw ochotniczych straży pożarnych Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Wychodzi 1. każdego miesiąca. Redakcya i Administracya we Lwowie Rynek l. 17. I. piętro.

Przedpłata: W miejscu rocznie 2 złr. 40 cnt., półrocznie 1 złr. 20 cnt. — Z przesyłką rocznie 2 złr. 80 cnt., półrocznie 1 złr. 40 cnt.

W sprawie ustawy
o policyi ogniowej dla miast i miasteczek.

L. 829.

Celem wprowadzenia w życie ustawy z dnia 10. lutego 1891 Dz. u. i r. kr. Nr. 18 wydał Wydział krajowy okólnik do Wydziałów powiatowych z dnia 31. październik 1891, L. 44.204, projekt przewidzianego w §. 3. ustawy regulaminu ogniowego i projekt statutu dla tych straży pożarnych, które po myśli §. 21. ustawy przyjmą na siebie obowiązki straży pożarnej gminnej.

Ogłaszając te akta w naszym organie, wzywamy pp. Naczelników „Związków okręgowych", pp. Delegatów Rady Zawiadowczej, jakoteż pp. Naczelników Straży istniejących w miastach, do których niniejsza uchwała ma zastosowanie, aby Władzom autonomicznym ułatwiały ze swej strony wprowadzanie w życie organizacyi obrony pożarnej w duchu nowej ustawy i rozporządzeń wykonawczych Wydziału krajowego. Również wzywamy powyżej wymienione organa krajowego Związku, **aby do końca marca 1892** przedłożyły Radzie Nadzorczej sprawozdanie o wykonaniu w swoim powiecie, względnie gminie tych przepisów i rozporządzeń, jakoteż możliwe wnioski, co jeszcze na mocy istniejących obecnie ustaw i rozporządzeń uczynić należy, iżby ochrona pożarna w naszych miastach należycie zorganizowaną została.

W końcu nadmienia się, że Wydział krajowy w porozumieniu z Radą Zawiadowczą krajowego „Związku" pracuje obecnie nad sposobem podobnego zorganizowania ochrony pożarnej po wsiach.

We Lwowie, dnia 22. listopada 1891.

Kraj. „Związek" ochotn. straży pożarnych.

Zastępca naczelnika: *Dr. Zgórski w. r.* Sekretarz: *Aleksander Piotrowski w. r.*

L. 44204.

W wykonaniu §. 39. Ustawy z dnia 10. lutego 1801 r. (Nr. 18. Dz. u. kr.) o policyi ogniowej dla miast i miasteczek — wzywamy Wydział powiatowy, ażeby, o ile to jeszcze nie nastąpiło, zajął się wprowadzeniem w wykonanie pomienionej ustawy w miastach i miasteczkach położonych w terytoryum tamtejszego powiatu.

Przedewszystkiem należy się postarać o zorganizowanie straży pożarnych gminnych utrzymać się mających bezpośrednio przez gminę, czy też ochotniczych utworzonych w myśl §. 18. i dalszych pomienionej ustawy; następnie o uchwalenie przez Rady gminne miejscowych regulaminów, które wraz z tekstem ustawy z d. 10. lutego 1891, w liczbie .... egzemplarzy przy niniejszem dołączamy.

Zechce przeto Wydział Rady powiatowej rozesłać po dwa egzemplarze takowych dotyczącym gminom miejskim z poleceniem:

a) aby miasta posiadające 10.000 mieszkańców bezzwłocznie zajęły się utworzeniem lub zorganizowaniem korpusu straży pożarnej miejskiej w myśl §, 16. i 17. ustawy i przedłożyły do zatwierdzenia Wydziałowi powiatowemu regulamina miejscowe dla tych straży.

b) aby toż samo uczyniły gminy miast i miasteczek nieposiadające straży ochotniczych pożarnych, jak również i te gminy, w których istniejące tam straże ochotnicze nie zechcą przyjąć na siebie obowiązków straży pożarnej gminnej i zmienić statutów w myśl §§. 18. do 26. Ustawy z d. 10. lutego 1891 r.

c) aby w razie utworzenia lub zorganizowania ochotniczej straży pożarnej jak wyżej wydanym został przez gminę i do zatwierdzenia Wydziałowi powiatowemu przedłożonym szczegółowy dla nich regulamin służbowy, co do którego za informacyą posłużyć może tego rodzaju regulamin wydany przez krajowy „Związek" ochotniczych straży pożarnych we Lwowie.

d) aby wszystkie bez wyjątku gminy miast i miasteczek przedłożyły w ciągu najdalej jednego miesiąca do zatwierdzenia Wydziałowi Rady powiatowej uchwalony przez Rady gminne **miejscowy regulamin ogniowy** podług dołączonego wzoru ze zmianami jakich stosunki ich miejscowe wymagać będą.

Wydział krajowy po zasięgnięciu opinii w tym przedmiocie zwołanej ankiety uznaje, iż w miastach zamożniejszych a liczących

10.000 mieszkańców, stały korpus straży pożarnej miejskiej składać się ma z 12 ludzi, zaś wyjątkowo w miastach niezamożnych z mniejszej liczby, lecz w każdym razie nie niżej jak 6 ludzi i stójek konnych o dwóch przynajmniej zaprzęgach.

Ponieważ oznaczona powyżej minimalna siła korpusu straży, w żadnym razie nie wystarczy na obronę miasta podczas pożaru, lecz stanowić może jedynie zawiązek organizacyi przy użyciu pomocy innych mieszkańców, przeto Wydział krajowy zwraca uwagę Wydziału powiatowego na to iż potrzeba, aby dotyczące miasta i miasteczka starały się usilnie o zaprowadzenie ochotniczych straży pożarnych, otaczały je swoją opieką i należycie zorganizowały pomoc ze strony mieszkańców podług regulaminu ogniowego, ku czemu §. 7. Ustawy nadaje władzom gminnym szerokie atrybucye.

Co się tyczy ustanowienia zasady jakie minimum narzędzi i przyborów ogniowych ma Rada gminna oznaczyć dla miasta lub miasteczka, Wydział krajowy uznaje, że na każde 200 domów powinno być:

1 sikawka kołowa ssąco-tłocząca o cylindrach najmniej 100 $^m/_m$ średnicy z normalnemi austryackiemi gwintami; 60 metrów bieżących węża tłoczącego, 6 beczkowozów, 30 konewek na wodę, 1 drabina składana z dwóch lub trzech części, 2 drabiny hakowe, 6 drabinek dachowych (gonciarek), 12 osęków, 6 łopat, 12 bab, 4 pochodnie, 4 latarnie, 4 topory duże (siekiery), 2 dżagany do murów, 2 siatki druciane do ogni kominowych.

W gminach większych, na każde 200 domów należy mieć jedną sikawkę więcej ze stosowną ilością rekwizytów pomocniczych.

W sprawie nadzoru nad wykonywaniem policyi ogniowej, to gdy §§. 37. i 38. w związku z §§. 3, 4, 13 i 33 Ustawy z d. 10. lutego 1891 r. nadają Wydziałom Rad powiatowych jako Władzom bezpośrednio nad gminami przełożonym obszerne atrybucye, zatem należyte wykonanie tej ustawy i zapewnienie bezpieczeństwa mienia i osób od pożarów, zawisłem będzie od energicznego działania tych Władz i skrupulatnego dopilnowania, aby pomieniona ustawa znalazła wszędzie należyte i skuteczne wykonanie.

Podług tej ustawy, Wydział powiatowy ma obowiązek:

1. w ogóle czuwać nad wykonaniem ustawy i regulaminów miejscowych przez siebie zatwierdzonych.

2. odbierać sprawozdania i pilnować odbywania rewizyi ogniowych (§. 4.).

3. decydować o liczbie stróżów nocnych utrzymywać się mających w mieście i wyborze środków alarmowych.

4. wydawać rozporządzenia co do zabezpieczenia obfitości wody (pomnożenie studzien, budowę zbiorników itp.).

5. decydować o ilości stójek konnych.

6. o ilości i jakości narzędzi ratunkowych (§. 11) i wstawiać do budżetu potrzebne kwoty na wydatki z tem połączone, jeżeliby gmina tego nie uczyniła.

7. zniewalać właścicieli fabryk i innych budynków z większemi paleniskami aby nakazane przez komisyę ogniową narzędzia i rekwizyta pożarne utrzymywali.

8. wydawać nakazy organizacyi straży pożarnych w gminach podlegających ustawie.

9. załatwiać spory między gminami i strażami ochotniczemi.

10. czuwać nad wykonywaniem §. 17. ustawy co do zabezpieczenia okaleczałych strażaków.

11. badać przyczyny pożarów i wydawać rozporządzenia mające na celu ogólne bezpieczeństwo.

12. nakładać i ściągać kary na naczelników gmin niewykonywujących przepisów ustawy.

13. czuwać, aby kary nakładane przez Zwierzchność gminną na mieszkańców (§, 36. Ust.) obracane były wyłącznie na utrzymanie rekwizytów pożarnych.

14. załatwiać rekursa i podania w sprawach ogniowych.

15. wykonywać rozporządzenia Wydziału krajowego.

Tak obszerne atrybucye należące do zakresu działalności autonomicznej Władzy powiatowej zapewnie wymagać będą ustanowienia oddzielnych, do tego specyalnie przeznaczonych organów nadzorczych tembardziej, gdy spodziewać się neleży, iż wkrótce podobna ustawa o policyi ogniowej i dla gmin wiejskich wydaną zostanie. Z tego też powodu wzywamy Wydział powiatowy, aby do końca bieżącego roku zechciał nas uwiadomić, w jaki sposób nadzór ten wykonywać zamierza i w jakim stosunku organa te przez niego ustanowione pozostawać by mogły do utworzyć się mającego przy Wydziale krajowym krajowego organu nadzorczego.

W końcu z uwagi, że sprawa należytego wprowadzenia w wykonanie ustawy z d. 10. lutego 1891 mającej zapewnić ochronę miast i miasteczek od klęski pożarów jest dla kraju wielkiej wagi, wzywamy Wydział powiatowy o nadesłanie nam do dnia 31. marca 1892 szczegółowego sprawozdania, czy i w których miastach i miasteczkach zaprowadzone zostały i w jaki sposób urządzenia pomienioną ustawą wymagane, tudzież jakie i gdzie napotykają się w tym względzie przeszkody.

We Lwowie, dnia 31. października 1891.

Marszałek krajowy:	Członek Wydziału krajowego:
Sanguszko w. r.	*Dr. Sawczak w. r.*

Regulamin ogniowy

dla miasta . . . . . uchwalony w myśl §. 3. ustawy o policji ogniowej z dnia 10. lutego 1891 r. (Nr. 18. Dz. u. kr.) na posiedzeniu Rady gminnej z dnią . . . . . .

. . . . .

I. Postanowienia ogólne.

§. 1.

Każdy mieszkaniec miasta na wezwanie władzy obowiązany jest spieszyć na ratunek zagrożonego życia i mienia ludzkiego.

§. 2.

Dla zapewnienia szybkiego i energicznego ratunku podczas pożaru, tudzież przedsiębrania środków ostrożności od ognia dzieli się miasto na . . na części czyli dzielnice.

I obejmuje przedmieście (ulice) . . . .

. . . .

W każdej dzielnicy ustanawia się delegata ogniowego i tegoż zastępcę, wybranych i mianowanych przez Radę gminną, których obowiązkiem będzie czuwać nad wykonywaniem niniejszego regulaminu.

Nazwiska delegatów ogłoszone zostaną publicznie, a miejsce zamieszkania oznaczone stosownym napisem na zewnątrz.

II. Zapobieganie pożarom.

§. 3.

Każdy właściciel domu, w którym komisya rewizyjna, w myśl §. 4 ustawy z dnia 10. lutego 1891 ustanowiona, zarządziła uskutecznienie pewnych czynności, jakich bezpieczeństwo od pożaru wymaga, winien takowe w terminie oznaczonym wykonać. W razie zaniedbania tego, czynności wskazane przeprowadzi Zwierzchność gminy na koszt właściciela domu, przyczem nałożoną będzie na niego grzywna pieniężna od zł. . . do zł. . .

§. 4.

Każdy właściciel domu i gospodarz lokalu pod osobistą odpowiedzialnością przestrzegać ma, aby domownicy, pracownicy i słudzy ostrożnie obchodzili się z ogniem i stosowali się ściśle

do przepisów niniejszego regulaminu i obowiązującej ogólnie w państwie austryackiem ustawy (434 do 459 kod. kar.).*)

§. 5.

Rzemieślnicy, przerabiający materyały drzewne, nie powinni zostawiać na noc w warsztatach trzasek i wiórów, lecz składać je codziennie w miejscach bezpiecznych od ognia pod karą od zł. . : do zł. . . .

§. 6.

Ogień na kominach i w piecach domowych piekarskich ma być przed udaniem się na spoczynek wygaszony.

§. 7.

Na noc powinien być komin jak i czeluście pieca piekarskiego blachą żelazną zamknięte.

§. 8.

Na popiół mają być w każdym domu urządzone doły w ziemi, jeżeli można materyałem niepalnym ocembrowane..

§. 9.

Zakazuje się pod karą zł. . . składania drzewa, siana, słomy, przędzy, szmat i w ogóle przedmiotów łatwo zapalnych na strychu i w piwnicach domów mieszkalnych.

§. 10.

Węgle kowalskie drzewne mogą być przywożone do miasta tylko po zupełnem ich ostudzeniu.

§. 11.

Stert ze zbożem, sianem, słomą, tudzież brogów nie wolno stawiać bliżej jak o 20 metrów od zabudowań mających paleniska lub od toru dróg żelaznych.

§. 12.

Zapałki w mieszkaniu przechowywane być mają w miejscach nieprzystępnych dla dzieci. Zabrania się również zamykać w mieszkaniu same dzieci bez dozoru.

§. 13.

Zaleca się pod odpowiedzialnością samego gospodarza lokalu wszelką ostrożność przy przechowywaniu lub urządzaniu preparatów z materyałów zapalnych, jak prochu, nafty, spirytusu, dynamitu, olejów i t. p.

Rewizya ogniowa.

W myśl §. 4. ustawy o policyi ogniowej odbywać się ma dwa razy do roku rewizya domów pod względem bezpieczeństwa ogniowego. Rewizyi dokonywa komisya złożona z naczelnika gminy lub delegata ogniowego, naczelnika straży pożarnej lub tegoż zastępcy, budowniczego miejskiego, jeżeli miasto tego posiada, jednego znawcy i kominiarza.

Czyszczenie kominów.

§. 15.

Naczelnik gminy ogłosi nazwiska kominiarzy upoważnionych do czyszczenia kominów w całem mieście, lub w pewnej jego dzielnicy i oznaczy taksę opłat kominiarskich potwierdzoną przez władzę przemysłową.

§. 16.

Kominy winny być zawsze w dobrym stanie utrzymane i tak urządzone, aby były łatwo dostępne, w drzwiczki żelazne zaopatrzone i na strychach zaprawą wapienną wyprawione.

§. 17.

Kominiarze czynność swą wykonywać mają dokładnie:

a) co dni ośm w kominach będących w warsztatach przemysłowców i rzemieślników manipulujących ogniem;

b) co 14 dni w kominach obejmujących dym z dwóch lub więcej ognisk w kuchniach publicznych, domach gościnnych, koszarach, szpitalach i t. p.;

c) co 30 dni w kominach obejmujących dym z ogniska zwyczajnego kuchennego lub piecowego.

Zakłady pod *a)* wymienione pozostają pod specyalnym nadzorem straży pożarnej i delegata ogniowego.

§. 18.

O wszelkich wadach w kominach i ogniskach winien kominiarz bezzwłocznie zawiadomić Magistrat, zaniedbanie czego pociąga za sobą karę od zł. . . . . do zł. . . . .

§. 19.

Właściciele domów i lokatorowie, oraz członkowie komisyj rewizyjnych mają obowiązek zawiadomić Magistrat, jeżeli kominiarze czynności swych nie wykonywują należycie.

§. 20.

Wypalanie wąskich kanałów kominowych może się odbywać tylko za zezwoleniem naczelnika gminy, w obecności straży ogniowej, przy zachowaniu wszelkiej ostrożności i po zawiadomieniu sąsiadów.

Straż dzienna i nocna.

§. 21.

Policya miejska ma obowiązek czuwać dniem i nocą nad bezpieczeństwem mieszkańców od ognia i w razie dostrzeżonego pożaru dawać znać o tem strażnicy miejskiej.

§. 22.

Na czas letni, to jest od dnia 1. maja do 1. października, straż nocna powinna być odpowiednio do obszaru miasta wzmocniona czy to przez przyjęcie na ten czas większej liczby stróżów czy przez nakazanie właścicielom domów dostarczania kolejno i bezpłatnie potrzebnej ilości stróżów w każdej dzielnicy.

§. 23.

Straż kolejna jest obowiązana przed godziną 9 wieczór zgłosić się na strażnicę miejską. gdzie otrzyma odpowiednie znaki swej służby, tudzież trąbkę alarmową i świstawkę.

Obowiązkiem tej straży jest krążyć przez całą noc do godziny 5. rano po wskazanych ulicach i dawać znać o swej bytności za pomocą ustanowionych sygnałów na świstawce. O godzinie 5 rano straż kolejna zwraca na strażnicy powierzone sobie insygnia. W razie niestawienia się w oznaczonej godzinie wieczorem przeznaczonego do służby stróża, komenderujący na strażnicy ma prawo wynająć na koszt właściciela domu innego stróża i o tem naczelnikowi miasta zdać raport.

Prócz tego naczelnik gminy na zaniedbującego się właściciela domu może nałożyć grzywnę od zł. . . . do zł. . . .

*) W powyższych paragrafach zabroniono:

a) budowania czegokolwiek wbrew bezpieczeństwu i wbrew istniejącym przepisom;

b) zatajenia dostrzeżonych wadliwości w budowie kominów;

c) nieostrożnego obchodzenia się z materyałami łatwo zapalnymi w składach kupieckich i handlach;

d) urządzania w niebezpiecznych miejscach składów drzewa, słomy, siana;

e) suszenia drzewa opałowego przy piecach;

f) świecenia światłem otwartem w stodołach, stajniach, na strychach, oraz na gumnie lub podwórzu, gdzie się słoma, siano, wióry lub drzewo znajduje:

g) świecenia światłem otwartem w magazynach, sklepach, piwnicach, i składach, gdzie są przedmioty łatwo zapalne;

h) palenia tytoniu w stodołach, stajniach, na gumnie, obejściu gospodarskiem, gdzie się znajduje w pobliżu słoma, siano, drzewo, wióry itp.,

i) rozkładania ognią w pobliżu stajen, brogów, stert albo w polu podczas żniw, tudzież samowolne wypalanie torfowisk, chwastów, ścierni, niemniej jak pozostawienie niewygaszonych ognisk w lesie;

k) jeżdżenia z zapalonemi pochodniami albo kagańcami naftowymi przez miasto, przez lasy i mosty drewniane;

l) zatajenia wszczętego pożaru, czy to u siebie czy u sąsiada;

m) międlenia lnu i konopi przy otwartem świetle i suszenia ich w piecach w mieszkaniu;

n) strzelania, lub spalania ogni sztucznych w pobliżu budynków.

§. 24.

Naczelnik miasta, delegat ogniowy i naczelnik straży pożarnaj czuwać będą nad tem, aby straż nocna spełniała należycie swój obowiązek.

§. 25.

W razie dostrzeżenia pożaru odbywający straż nocną powinien natychmiast zaalarmować mieszkańców palącego się budynku i głośnem trąbieniem dawać znać o wszczętym pożarze. Niezależnie od tego powinien zawiadomić strażnicę miejską, albo naczelnika straży pożarnej, lub delegata ogniowego w miarę tego, gdzie będzie mu bliżej.

Prócz straży nocnej każdy mieszkaniec miasta ma obowiązek zaalarmowania mieszkańców palącego się budynku i dania znać o pożarze komendantowi strażnicy,

Narzędzia i rekwizyta pożarne.

§. 26.

Komisya ogniowa w myśl §. 4. ustawy z 10 lutego 1891 ustanowiona do rewizyi ogniowej, przedłoży Radzie miejskiej do zatwierdzenia propozycye:

a) ile i jakie rekwizyta pożarne, jako to: drabiny, wiaderka, sikawki ręczne, osęki, haki, miotły, beczkowozy i t. p., tudzież ile beczek stale napełnionych wodą ma utrzymywać stale i w dobrym stanie każda nieruchomość miejska*);

b) oznaczy minimalną liczbę osób, które z każdego domu powinny się na wypadek pożaru stawić do ratunku;

c) czy i ile własnych sikawek wozowych lub ręcznych, tudzież innych rekwizytów mają utrzymywać szpitale, koszary, baraki i inne zakłady publiczne, składy siana i słomy, tudzież posiadacze budynków, w których znajdują się większe ogniska np. fabryk, browarów, destylarni, kuźni i t. p.;

d) jaką oznaczyć należy kolej pogotowia dla koni zdolnych do użycia w czasie pożaru i jakie wynagrodzenie za ich użycie ma być wypłacane. W tym celu komisya co roku dopełni spisu koni w mieście.

§. 27.

Po uchwaleniu powyższych wniosków przez Radę gminną i ich ogłoszeniu, każdy z właścicieli domów i zakładów pod lit. *c)* oznaczonych obowiązany jest w ciągu miesiąca sprawić wskazane dla niego narzędzia i rekwizyta, a gdyby tego nie dopełnił, naczelnik gminy ma prawo zakupić je na jego koszt.

§. 28.

Narzędzia i rekwizyta przez uchwałę Rady gminnej dla każdej nieruchomości polecone, mają być opatrzone numerami domu i dzielnicy, z których pochodzą i w czasie pożaru na żądanie kierującego ratunkiem do jego dyspozycyi oddane. Rekwizyta te po ugaszeniu pożaru zostaną właścicielom zwrócone.

*) Podług opinii Rady nadzorczej Związku ochotniczych straży ogniowych zaopatrzony być ma:

a) Każdy dom parterowy w 2 wiaderka na wodę, 2 osęki, 1 drabinę sięgającą do dachu, 1 beczkę obejmującą co najmniej 400 litrów wody, podczas wiosny, lata i jesieni napełnioną wodą, która to beczka ma stać w dziedzińcu przy studni lub obok domu — dalej 1 latarnię drutem oplecioną i z osadzoną w niej świecą, 1 siekierę;

b) każdy dom piętrowy powinien posiadać na każde piętro po 2 wiaderka, 2 drabiny strychowe, sięgające do otworów dachowych (które znów w okiennice zaopatrzone być muszą), po 2 beczki o pojemności najmniej 400 litrów, 2 osęki, 1 siekierę i 1 latarnię jak wyżej;

c) właściciele domów lub budynków pokrytych słomą albo gontami winni posiadać nadto dwie płaskie miotły (baby) obszyte płótnem i osadzone na długiej żerdzi, do gaszenia głowni i iskier na dachu;

d) w teatrach, cyrkach i lokalach przeznaczonych na widowiska publiczne znajdować się ma ośm wiaderek parcianych, dwie kadzie o pojemności najmniej po 400 litrów ustawione w dziedzińcu i napełnione wodą jak wyżej pod lit. *a)*, 2 kadzie o pojemności najmniej 300 litrów ustawione za kulisami i wodą zawsze napełnione, małą sikawkę przenośną o cylindrach 80 m/m średnicy, 2 noże do przecinania sznurów, 2 siekiery, 2 latarnie drutem oplecione, ze świecami.

§. 29.

Gmina miasta . . . . . . zaopatrzona jest i utrzymuje aż do dalszej uchwały następujące narzędzia i przybory ogniowe*):

. . . . . sikawki kołowe ssąco-tłoczące o cylindrach średnicy
. . . . . m/m z normalnymi austryackimi gwintami,
. . . . . beczkowozów,
. . . . . konewek na wodę,
. . . . . drabin składanych z 2 lub 3 części,
. . . . . drabin hakowych,
. . . . . drabinek dachowych (gonciarek),
. . . . . osęków,
. . . . . łopat,
. . . . . bab,
. . . . . pochodni,
. . . . . latarni,
. . . . . dżaganów do murów,
. . . . . toporów dużych,
. . . . . siatek drucianych do ogni kominowych.
. . . .

Pogotowie pożarne.

§. 30.

W budynku, gdzie mieszczą się magazyny narzędzi i przyborów pożarnych miejskich, lub w najbliższym jego sąsiedztwie, urządzoną zostanie strażnica pożarna z widocznym napisem na zewnątrz i latarnią nad drzwiami, w której przez całą noc światło ma się palić.

Podobne napisy i latarnie umieszczone będą w domach, gdzie mieszkają: delegat ogniowy dzielnicy i naczelnik straży pożarnej.

Nad dachem strażnicy, lub obok na wysokim słupie umieszczony będzie dzwon alarmowy z głosem donośnym, a powyżej odpowiedni przyrząd do wywieszania chorągwi pożarowej, lub podczas nocy wielkiej latarni.

Chorągiew będzie większa koloru czerwonego i takiegoż koloru mają być szkła w latarni.

§. 31.

W strażnicy miejskiej straż ogniowa podług regulaminu dla niej wydanego utrzymuje ciągłe pogotowie dniem i nocą, kontrolę nad strażą nocną pożarną i pogotowiem koni, jak również czuwa, aby narzędzia i rekwizyta pożarne znajdowały się w stanie gotowości użycia ich w każdym czasie.

§. 32.

Jeżeli gmina nie utrzymuje stale zaprzęgów potrzebnych dla obsługi straży ogniowej, lub utrzymuje niedostateczną ich liczbę, każdy mieszkaniec miasta posiadający konie, obowiązany takowe dostarczyć straży ogniowej pod karą od zł. . . . . do zł. . . . . w jak najkrótszym czasie, czy to na żądanie naczelnika gminy, lub jego delegata ogniowego, czy w razie ich nieobecności na żądanie naczelnika straży.

§. 33.

Konie przez komisyę rewizyjną ogniową do pogotowia wyznaczone (§. 26 Regul.) powinny podczas nocy znajdować się ubrane w zaprzęgi i na odgłos dzwonu alarmowego natychmiast być dostawione do strażnicy pożarnej.

Pierwsza para koni przybywająca do strażnicy, otrzymuje nagrodę z kasy miejskiej w ilości . . . zł. następnie druga para . . . zł.

*) Ankieta obradująca nad sprawą policyi ogniowej w Wydziale krajowym uznała, iż dla miast nie liczących więcej niż 200 domów, koniecznem jest posiadanie: 1 sikawki kołowej, 60 metrów węża, 6 beczkowozów, 30 konewek, 1 drabina składana, 2 drabiny hakowe, 6 drabinek dachowych, 12 osęków, 6 łopat, 12 bab, 4 pochodnie, 4 latarnie, 2 dżagany do murów, 2 siatki druciane.

W gminach miejskich większych na każde 200 numerów domów należy mieć o jedną sikawkę więcej ze stosowną ilością rekwizytów, wyżej wymienionych.

§. 34.

Prócz koni wyznaczonych do pogotowia, osoby w §. 32 wymienione mają prawo zażądać dostarczenia koni do pożaru od innych właścicieli, a nawet od osób obcych chwilowo przebywających z końmi w mieście podczas pożaru.

§. 35.

Wynagrodzenie za użycie koni do służby pożarnej wraz z furmanem wynosić ma aż do dalszego zarządzenia w dzień za każdą godzinę po . . . od konia; w nocy zaś po . . . , jeżeli tego właściciele ich domagać się będą.

§. 36.

Naczelnik gminy dla należytego zorganizowania pogotowia pożarnego i obrony podczas pożaru, zarządzi dwa razy w roku ćwiczenia powołanych do obrony mieszkańców (§. 26. Regul.) oraz pogotowia konnego, na których to ćwiczeniach każdy z powołanych otrzyma właściwe dla siebie przeznaczenie.

§. 37.

Każdy właściciel studni, sadzawki lub jakiegokolwiek zbiornika wody, powinien takową w razie pożaru oddać do użytku gaszenia i uprzystępnić dojazd dla beczkowozów. Również każdy właściciel domu położonego w pobliżu miejsca wybuchu pożaru, jakoteż lokator w tym domu, nie mogą zabronić przechodu lub przejazdu przez swój dom lub mieszkanie, przez podwórze, ogród, lub zabudowania gospodarskie, jeżeli o to wezwani zostaną przez kierującego ratunkiem.

III. Gaszenie pożaru.

§. 38.

Jak tylko pogotowie na strażnicy miejskiej w jakikolwiek sposób zawiadomione zostanie o wybuchu pożaru, komendant pogotowia lub jego zastępca uderzy w dzwon, wywiesi chorągiew, a w nocy latarnię alarmową.

Na alarm ze strażnicy, dzwon kościelny sygnały pożarne powtórzy przez jednostronne uderzenia powtarzające się w krótkich odstępach czasu. Liczba powtarzających się uderzeń w dzwon ma odpowiadać dzielnicy, w której powstał pożar, a spiesznięjsze lub powolniejsze powtarzanie tych sygnałów wskaże, czy pożar się wzmaga, czy przygasa

§. 39.

Na alarm straż pożarna z rozwiniętą chorągwią czerwoną, lub latarnią na pierwszym wozie, spieszy na miejsce pożaru, dając sygnały trąbką, aby mieć wolny przejazd ulicami. Również obowiązani są spieszyć tam wszyscy mający bezpośredni udział w ratowaniu i oddać się bezwarunkowo pod rozkazy kierującego obroną.

§. 40.

Do pożaru przybyć powinien także naczelnik gminy, delegat ogniowy właściwej dzielnicy, budowniczy miejski, majster kominiarski z pomocnikami i lekarz miejski,

§. 41.

W razie wybuchu pożaru w nocy, wszystkie latarnie publiczne znajdujące się w pobliżu pożaru powinny być pozapalane, zaś mieszkańcy domów sąsiednich i ulic przez które odbywa się przejazd straży i dostarczanie wody, obowiązani są w oknach rozniecić światła.

§. 42.

Przed przybyciem straży, mieszkańcy domu nawiedzonego pożarem i do niego przyległych, obowiązani są użyć wszelkich możebnych środków przeciw szerzeniu się ognia i zająć się przygotowaniem zapasu wody, drabin, haków i t. p., wreszcie obsadzić dachy, zamknąć strychy i okna dymników, przygotować miotły mokre itp.

Gdy pożar wybuchnie w kominie lub wewnątrz zabudowań, z chwilą przybycia straży ogniowej, prócz mieszkańców tego domu, inni mają tam wstęp wzbroniony.

§. 43.

W zimie, a szczególniej podczas silnego mrozu i marznięcia wody w sikawkach lub wężach, kierujący obroną ma prawo zażądać od mieszkańców sąsiednich domów, aby zajęli się w swoich lokalach przygotowaniem gorącej wody.

§. 44.

Kierujący obroną obejmuje naczelną komendę nad strażą i wezwanymi do pomocy mieszkańcami. Rozkazy jego będą bezwarunkowo wykonywane o tyle, o ile nie zagrażają bezpieczeństwu życia.

§. 45.

Naczelnik gminy, a w razie nieobecności jego delegat, wreszcie w razie nieobecności obydwóch, kierujący obroną, ma prawo zarządzić naruszenie prywatnej własności np. wyłamanie, zerwanie dachu, rozebranie budynków i t. p., jeżeli uważać to będzie za nieodzowny środek stłumienia ognia i zapanowania nad niszczącym elementem.

Nadzór nad wykonaniem tych czynności należy do budowniczego miasta, jeżeli jest przy pożarze obecny.

§. 46.

Osoby w ustępie 1. §. 45. wymienione mają prawo wezwać o pomoc gminy sąsiednie, jak również rozstrzygają o udzieleniu podobnej pomocy dotkniętym pożarem gminom sąsiednim. Przy wysyłaniu pomocy po za granicę miasta, naczelnik straży pożarnej, ze względu na potrzeby i bezpieczeństwo miasta, decyduje o ilości narzędzi i osób, mających udać się do miejsc, pożarem dotkniętych.

IV. Straż pożarna.

§. 47.

Straż pożarna miejska bez względu na funkcyonującą w mieście straż ochotniczą składać się ma z . . . . . (*) ludzi stale utrzymywanych przez gminę i . . . . . koni z kompletną uprzężą.

§. 48.

Zwierzchność gminy w porozumieniu z naczelnikiem straży wyda szczegółowy regulamin dla straży ogniowej, określający rozdział czynności pomiędzy osoby należące do niej, sposób czuwania nad bezpieczeństwem rzeczy z pożaru wyratowanych, kierownictwo ratunkiem, porządek pogotowia, dozór nad strażą nocną i nad rekwizytami pożarnymi i t. p., słowem całą organizacyę służby i jej obowiązków i praw.

V. Postępowanie po pożarze.

§. 49.

Po ugaszeniu pożaru, pozostawiona ma być na pogorzelisku część członków straży ogniowej, lub pogotowia pożarnego z odpowiedniemi narzędziami, aż do zupełnego ugaszenia.

Po pożarze również nastąpi kontrola osób i koni obowiązanych brać udział w akcyi gaszenia ognia.

Dalsze zarządzenia w tym względzie objęte są §. 30. do 34 ustawy z dnia 10. lutego 1891 r.

VI. Postępowanie karne.

§. 50.

Wszelkie przekroczenia przepisów niniejszego regulaminu, o ile nie podlegają ustawie karnej, lub budowlanej, karane będą grzywną od 1 zł. do 50 zł. a względnie aresztem do dni 10 (§. 35. ustawy o policyi ogniowej dla miast z 10. lutego 1891.)

§. 51.

Kary pieniężne wpływają do funduszu utrzymania rekwizytów ogniowych w gminie (§. 36 ustawy jak wyżej).

*) Ankieta obradująca w Wydziale krajowym w sprawie wykonania ustawy o policyi ogniowej dla miast z 10. lutego 1891 uznała, że w miastach liczących 10.000 ludności, stała straż ogniowa ma wynosić najmniej 12 ludzi i dwie stójki konne.

Wyjątkowo tylko w miastach mniej zamożnych może być ograniczoną do 6 ludzi i jednej stójki konnej.

Regulamin niniejszy w myśl §. 3. ustawy z dnia 10. lutego 1891 r. (Nr. 18 Dz. u. kr.) Wydział Rady powiatowej w . . . . potwierdza.

. . . . dnia . . . . 189 . .

Statut
Towarzystwa ochotniczej straży pożarnej w . . . .

Zadanie Towarzystwa, środki działania jego i siedziba.

§. 1.

Zadaniem Towarzystwa ochotniczej straży jest niesienie uorganizowanej pomocy, ratowanie życia i mienia nietylko przy pożarach, ale i w razie innych klęsk elementarnych zdarzyć się mogących w . . . . i okolicy. W tym celu Towarzystwo utrzymuje samoistny korpus straży ochotniczej umundurowanej i zaopatrzony w potrzebne przybory, zbiera na to fundusze i obiera z grona swego przełożonych.

Członkowie straży ochotniczej pełnią swój obowiązek bezpłatnie. Wszelkie wynagrodzenia za jej usługi publiczne wpływają do kasy Towarzystwa.

Towarzystwo ochotniczej straży pożarnej przyjmując na siebie obowiązek straży pożarnej gminnej . . . . wykonywać będzie obowiązki swoje w charakterze poruczonego jej przez gminę zakresu działania i stosować się w tym względzie do przepisów ustawy o policyi ogniowej z dnia 10. lutego 1891 (Nr. 18 D. u. kr.).

§. 2.

Siedzibą Towarzystwa jest . . . .

Skład Towarzystwa, sposób przyjmowania, prawa i obowiązki członków.

§. 3.

Towarzystwo ochotniczej straży pożarnej składa się z członków czynnych, wspierających i honorowych.

Członkiem czynnym może być każdy mężczyzna po ukończeniu 18. roku wieku, jeżeli jest nieposzlakowanego życia, fizycznie uzdolniony, podda się przepisom statutu i regulaminu i do rąk naczelnika złoży przyrzeczenie, że obowiązki na siebie przyjęte sumiennie pełnić będzie.

Członkiem wspierającym może być każdy bez różnicy płci, który się obowiąże do płacenia na rzecz Towarzystwa przynajmniej złr. . . . . . rocznie.

Członków czynnych i wspierających przyjmuje Wydział na przedstawienie dwóch członków.

Członek czynny może być wykluczony z Towarzystwa jedynie wskutek wyroku sądu honorowego; wykreślonym zaś będzie, jeżeli bez poprzedniego zawiadomienia lub następnego usprawiedliwienia w przeciągu jednego miesiąca po przyjęciu nie odbierze karty przyjęcia, lub w ogóle przez trzy miesiące z rzędu nie pełni swych obowiązków.

Wykreślenie członka wspierającego nastąpi wtedy, jeżeli przez dwa lata po sobie następujące nie uiszcza deklarowanej wkładki.

O wykluczeniu i wykreśleniu orzeka Wydział. Członkowie wykreśleni mogą być na nowo przyjęci.

Członków honorowych mianuje Walne Zgromadzenie na przedstawienie Wydziału z grona osób szczególnie zasłużonych około instytucyj ochotniczych straży pożarnych.

§. 4.

Każdy członek czynny po upływie roku od przyjęcia i za uchwałą Wydziału, zaś członek wspierający i honorowy zaraz po mianowaniu otrzymuje bezpłatnie dyplom Towarzystwa.

Członkowie wspierający i honorowi mogą przy pożarach i publicznych wystąpieniach Towarzystwa nosić osobną odznakę, którą Wydział przepisuje; na zgromadzeniach mają głos stanowczy i prócz kobiet, są wybieralni do zarządu Towarzystwa.

Korpus straży.

§. 5.

Korpus ochotniczej straży pożarnej składa się z samych tylko członków czynnych i dzieli się na . . oddziałów, a mianowicie:

. . . .

. . . .

. . . .

Członkowie oddziałów mają mundury przepisane regulaminem, których jednak nie wolno nosić po za służbą; są obowiązani do pełnienia służby, której się podjęli i mają prawo głosu decydującego na zgromadzeniach.

W nagrodę gorliwej służby może Wydział członkom korpusu udzielać honorowe odznaki.

§. 6.

Nowo wstępujący członek czynny otrzymuje kartę przyjęcia statut i przepisy służbowe, a po przydzieleniu do właściwego oddziału korpusu, dostaje za pokwitowaniem mundur i przybory, które winien utrzymywać cało i czysto, jako własność Towarzystwa.

O wystąpieniu ze straży pożarnej ochotniczej winien członek zawiadomić ustnie lub pisemnie naczelnika, składając równocześnie mundur i przybory. Jeżeli występujący umundurował się własnym kosztem, natenczas gdy tego zażąda, Wydział oznaczy mu i wypłaci wartość munduru, który do magazynu Towarzystwa złoży.

Fundusze Towarzystwa.

§. 7.

Wszelkie wydatki na cele ochotniczej straży pożarnej pokrywa fundusz Towarzystwa, który się składa:

1. z wpisowego w kwocie złr. . . . od każdego członka pobrać się mającego.
2. z wkładek członków wspierających;
3. z zapisów, z datków władz, towarzystw i wynagrodzeń;
4. z subwencyi gminy;
5. z urządzanych przedstawień teatralnych, koncertów, zabaw, loteryj fantowych i t. p.

§. 8.

Funduszów Towarzystwa wolno używać jedynie na cele ochotniczej straży pożarnej.

Po ukończeniu roku administracyjnego należy przedkładać Towarzystwu rachunki z użycia wszystkich funduszów a równocześnie Radzie gminnej z zasiłków od niej pobranych. Fundusze Towarzystwa dzielą się na dwie części: fundusz żelazny i fundusz obrotowy.

a) Fundusz żelazny, nienaruszalny w kapitale, lokowany w papierach mających pupilarne bezpieczeństwo, tworzy się z połowy kwot wnoszonych przez członków jako wpisowe, jako też z kwot przeznaczonych specyalnie do tego funduszu uchwałami Walnego Zgromadzenia. Procenta od tego funduszu użyte będą na zapomogi dla członków czynnych, którzy podczas służby pożarniczej ponieśli szkodę na zdrowiu w sposób czyniący ich niezdolnymi do pracy, tudzież na wsparcia dla wdów i sierót małoletnich po członkach, którzy w służbie pożarniczej postradali życie, lub stali się niezdolnymi do pracy, jeżeli wsparcia tego potrzebują.

Zapomogi te rozdzielać będzie Towarzystwo w sposób i w wymiarze oddzielnym regulaminem wskazany, bez względu na wsparcia udzielane przez gminę w myśl §. 27. ustawy z d. 10. lutego 1891. (Nr. 18. Dz. u. kr.);

b) Fundusz obrotowy, składający się z wszelkich pod literą *a)* nie wymienionych dochodów, służy na opędzenie bieżących wydatków Towarzystwa, a przedewszystkiem na sprawienie przyborów i mundurów, jakoteż utrzymanie ich w dobrym stanie, o tyle, o ileby przeznaczone na to subwencye przez Radę miejską w myśl §. 23. ustawy z d. 10. lutego 1891 (Nr. 18 Dz. u. kr.) nie wystarczały.

Wszelką zbędną gotówkę funduszu obrotowego należy umieszczać w publicznych instytucyach kredytowych.

Zarząd Towarzystwa.

§. 9.

Sprawami Towarzystwa zarządza:

a) Wydział,

b) Walne Zgromadzenie.

§. 10.

W skład Wydziału wchodzą: Naczelnik gminy . . . . . lub jego zastępca, jako przewodniczący, naczelnik straży, tegoż zastępca i . . . . . . członków*).

§. 11.

Naczelnika straży i tegoż zastępcę wybiera Walne Zgromadzenie na przedstawienie Wydziału; innych funkcyonaryuszów wolnym wyborem.

Z grona członków Wydziału ustępuje corocznie $^1/_3$ część tychże, w miejsce których nastąpią nowe wybory. W pierwszych dwóch latach rozstrzyga los, którzy mają wystąpić, w następnych latach ustępują ci, którzy już przez trzy lata bez ponownego wyboru urzędowali. Ponowny wybór ustępujących jest dozwolony.

Wybór naczelnika straży i jego zastępcy podlega zatwierdzeniu miejscowej Rady gminnej. Są oni honorowymi urzędnikami gminy i składają do rąk naczelnika gminy przyrzeczenia służbowe.

§. 12.

Naczelnik straży lub jego zastępca jest na miejscu pożaru w rozporządzeniach swoich niezależnym, lecz jest za nie przed naczelnikiem gminy odpowiedzialnym.

Jeżeliby gmina uznała za właściwe, obok straży pożarnej ochotniczej funkcyonującej w charakterze poruczonego jej przez gminę zakresu działania, zaprowadzić własną straż ogniową, naczelnik gminy oznaczy, który z naczelników straży pożarnych ma w razie pożaru kierować obroną.

§. 13.

Wydział zarządza funduszami Towarzystwa, obmyśla środki ich przysporzenia, uchwala i uskutecznia sprawunki potrzebne dla korpusu, utrzymuje ich inwentarz, składa sprawozdanie i czyni wnioski Walnemu Zgromadzeniu.

Wydział przyjmuje, wykreśla i wyklucza członków czynnych i wspierających, utrzymując ewidencyę członków; daje pochwały i odznaki, upomnienia czy nagany członkom; mianuje lub usuwa na przedstawienie naczelnika straży komendantów oddziałów; czuwa nad zachowaniem postanowień statutów, regulaminów i innych przepisów; wydaje dyplomy i wykonuje uchwały Walnego Zgromadzenia.

Na wszelkie wydatki z funduszów Towarzystwa potrzeba zezwolenia Wydziału. W naglącym razie może przewodniczący rozporządzić kwotą do wysokości zł. . . . a naczelnik straży kwotą zł. . . . ; winni jednak następnie przed Wydziałem usprawiedliwić wydatek.

*) W miastach i miasteczkach, gdzie są już zaprowadzone straże ochotnicze ogniowe, może i nadal pozostać przewodniczącym prezes Tow.

§. 14.

Jeżeli subwencya udzielana Towarzystwu przez gminę wynosi kwotę stanowiącą przynajmniej połowę rocznych wydatków budżetowych straży ochotniczej, uchwalanie przez Wydział wydatków przenoszących kwotę . . . zł., potrzebuje zgody naczelnika gminy. W razie sporu w tym względzie między Wydziałem a naczelnikiem gminy rozstrzyga ostatecznie Rada gminna.

Wydział odbywa posiedzenia zwyczajne raz na miesiąc. Naczelnikowi gminy, tudzież naczelnikowi straży służy prawo zwołania nadzwyczajnego posiedzenia Wydziału. Również musi być ono zwołane na żądanie trzech członków Wydziału. Do ważności jego uchwał potrzebną jest obecność . . . . członków. Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów. Wydział wybiera z grona swego sekretarza, skarbnika i magazyniera.

§. 15.

Naczelnik gminy zwołuje i przewodniczy posiedzeniom Wydziału i Walnym Zgromadzeniom, zastępuje Towarzystwo na zewnątrz, asygnuje uchwalone wydatki i podpisuje wspólnie z naczelnikiem straży i sekretarzem wszelką korespondencyę Towarzystwa.

Naczelnika gminy lub jego zastępcę zastępuje naczelnik straży lub jego zastępca.

§. 16.

Naczelnik straży lub jego zastępca jest fachowym kierownikiem straży pożarnej, czuwa nad jej wyćwiczeniem w technice gimnastycznej i pożarnej, utrzymuje potrzebne pogotowia, ustanawia porządek służbowy i dowodzi czynnością przy pożarach, jeżeli naczelnik gminy inaczej nie zarządzi (§. 11.) W razie przeszkody prawa i obowiązki naczelnika przechodzą na jego zastępcę.

Co . . . miesiące odbywa naczelnik straży w obecności naczelnika gminy przegląd straży ochotniczej dla zbadania stanu umundurowania i przyborów.

Raz w roku urządza straż ochotnicza większe ćwiczenia.

§. 17.

Naczelnik gminy wykonywa pad względem służby pożarnej nadzór nad strażą ochotniczą i naczelnik straży jest obowiązany składać naczelnikowi gminy sprawozdanie o wszystkiem, co służby pożarnej dotyczy.

§. 18.

Straż ochotnicza pobierając zasiłki od gminy, staje się instytucyą gminną a naczelnik jej honorowym urzędnikiem gminy.

Natomiast obowiązkiem będzie gminy postarać się dla straży o instruktora, ponosić koszta nauki i wyćwiczenia straży, koszta uzbrojenia potrzebnego do wykonywania jej zadania, wreszcie koszta niezbędnych narzędzi i przyborów ratunkowych, o ile własne dochody Towarzystwa na to nie wystarczają.

§. 19.

Walne Zgromadzenie Towarzystwa straży pożarnej odbywa się zwyczajnie raz do roku w miesiącu . . . . . . Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie może zwołać Naczelnik gminy z własnej inicyatywy lub z polecenia Rady gminnej, obowiązany zaś będzie zwołać je na żądanie Wydziału lub przynajmniej $^1/_5$ części członków. Zwołanie każdego Walnego Zgromadzenia ma być ogłoszone na 8 dni przed terminem ustną zapowiedzią na ćwiczeniach członków, jakoteż pisemnym okólnikiem.

§. 20.

Do zakresu czynności zwyczajnego Walnego Zgromadzenia należy:

a) zatwierdzenie przedłożonych przez Wydział a sprawdzonych przez komisyę rachunków i sprawozdań rocznych;

b) rozporządzanie ogólne funduszami, mianowicie oznaczenie kwoty, jaka z dochodów rocznych ma być przekazaną na fundusz żelazny;

c) wybór naczelnika straży, tegoż zastępcy i członków Wydziału;

d) wybór . . członków sądu honorowego, jakoteż . . członków do sprawdzania rachunków w roku następnym administracyjnym, który się kończy 31. grudnia każdego roku;

e) mianowanie na przedstawienie Wydziału członków honorowych Towarzystwa;

f) zmiana statutu, regulaminu i innych przepisów strażackich;

g) przystąpienie do związku straży ochotniczych i wystąpienie z tegoż.

§. 21.

Do obowiązującej ważności uchwał Walnego Zgromadzenia potrzebną jest obecność przynajmniej połowy członków czynnych. Uchwały zapadają absolutną większością obecnych głosów. Tylko do zmiany statutów Towarzystwa wymaganą jest na posiedzeniu obecność $^3/_4$ członków czynnych i zgodna większość $^2/_3$ obecnych.

Rozstrzyganie sporów.

§. 22.

Spory pomiędzy członkami, lub członków z Towarzystwem, rozstrzyga sąd honorowy.

Sąd honorowy składa się z . . . . . sędziów, których wybiera się z grona członków. Trzech członków stanowi komplet. W razie sporu pomiędzy członkiem a Towarzystwem, Wydział zamianuje pełnomocnika do zastępowania przed sądem interesu Towarzystwa.

Sąd honorowy godzi spory, a w razie wykroczeń może jedynie wymierzać następujące kary dyscyplinarne:

a) upomnienie przez komendanta wobec oddziału;

b) upomnienie przez naczelnika wobec całego korpusu;

c) wykluczenie z Towarzystwa.

W razie niestawienia się strony spornej, może sąd honorowy wydać wyrok zaoczny. Przeciw wyrokowi sądu honorowego nie ma odwołania, a członek raz wykluczony, nie może być ponownie przyjęty.

Rozwiązanie Towarzystwa.

§. 23.

Do rozwiązania Towarzystwa potrzebna jest zgodność $^3/_4$ wszystkich członków.

Uchwała o rozwiązanie nie może być wcześniej jak w dwa miesiące po jej wydaniu wprowadzoną w wykonanie, a przez ten czas członkowie Towarzystwa i Wydział spełniać mają swoje obowiązki z całą ścisłością.

Po rozwiązaniu Towarzystwa oddają się wszelkie fundusze i rekwizyta zarządowi gminy na cel dobroczynny.

Zastrzeżenie powyższe co do dyspozycyi rekwizytami ogniowemi na jakibądź inny użytek, nie może być żadną uchwałą Walnego Zgromadzenia zmienione.

Kronika pożarów.

Kupczyńce.

Dnia 20. września br. o godzinie $11^1/_4$ przed południem wybuchł pożar w Horodyszczy, powiatu Brzeżańskiego w domach 4 gospodarzy. Po spostrzeżeniu pożaru zaalarmowano trąbkami. Straż wyruszyła do pożaru z jedną sikawką przenośną ssąco-tłoczącą i przybyła na miejsce o godzinie $11^1/_2$ przedpołudniem w liczbie 11 ludzi — oddalenie 8 klm. Pożar wybuchł pod chlewkiem. Spaliło się 4 realności z zabudowaniami i zapasami zboża. Przyczyna pożaru niewiadoma. Pożar zlokalizowano o godzinie 3 popołudniu. O godzinie 6 wieczór powróciła straż do domu. Zupełny brak wody, największa opieszałość ludności, a najbardziej ze strony Zwierzchności gminnej opóźniało ratunek. Dwa domy mieszkalne były ubezpieczone w Krakowskiem Towarzystwie ubezpieczeń.

Dnia 28. września br. wybuchł pożar w Siemikowcach powiatu Podhajeckiego w domach 7 gospodarzy o godzinie $9^1/_2$ przed południem. Komendant III. oddziału Michał Hraniewicz i strażak Hryń Rużyło, spostrzegłszy pożar, zarządzili alarm trąbkami. Straż wyruszyła do pożaru z jedną sikawką przenośną ssąco-tłoczącą, 4 hakami, 4 konewkami i 4 ryskalami, i przybyła na miejsce o godzinie 10. przed południem w liczbie 8 ludzi. Oddalenie 10 klm. Pożar wybuchł w domu mieszkalnym Mortka Gelbera. Spaliło się 7 realności z budynkami, zbożem przeszło 135 kóp, i ruchomościami. Szkoda wynosi 1500 złr. Przyczyną pożaru była wadliwa budowa komina. Pożar zlokalizowano o godzinie 1 po południu a o godzinie 5. po południu powróciła straż do domu.

Dwie realności były ubezpieczone w Krakowskiem Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń.

Dnia 2. października br. o godzinie 1. po południu wybuchł pożar w Słobódce, powiatu Brzeżańskiego w domach 3 gospodarzy. Strażak Stefan Kasar, spostrzegłszy pożar, uwiadomił Komendę, poczem zaczęto alarmować trąbkami. Straż wyruszyła do pożaru z jedną sikawką przenośną ssąco-tłoczącą, 6 konewkami, 5 hakami i 4 ryskalami i w liczbie 15 przybyła na miejsce o godzinie $1^1/_2$ po południu. Pożar wybuchł na podwórzu a względnie na gumnie. Spaliły się 3 realności z budynkami i zapasami zboża do 200 kóp Przyczyną pożaru było podpalenie zapałkami przez 6-letnie dziecko. Ogień gaszono od strony północnej, w którem miejscu budynki tylko na 2 metry oddalone były, zaś pożar zlokalizowano o godzinie 3 popołudniu. O godzinie 7 wieczorem powróciła straż do domu w liczbie 19 — (4 strażaków przybyło później). Przybywszy na miejsce zastano pożar w dwóch miejscach na 500 metrów od siebie oddalonych; zebrana ludność w liczbie przeszło 200, najobojętniej przypatrywała się pożarowi, a zwierzchność gminna zupełnie przy pożarze się nie pokazała.

Realność Iwana Wojczaka była ubezpieczoną w Krakowskiem Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń.

E. Błażkiewicz adjutant. *Klemens Zmur* naczelnik.

Podhajce.

Dnia 10. października br. o godzinie 4 popołudniu wybuchł pożar we wsi Holendrach, przy ul. Brzeżańskiej, własność Kseńki Bombas. O wybuchu pożaru oznajmiono dzwonem alarmowym i tubą pneumatyczną. Straż wyruszyła do pożaru z 2 sikawkami czterokołowemi ssąco-tłoczącemi, kołowrotkiem o 100 metrów węża, 8 beczkowozami, 6 drabinkami dachowemi, 2 gąsiorami, 2 hydronetkami i 8 hakami i przybyła na miejsce o godzinie 4 minut 8, w liczbie 26 ludzi. Pożar wybuchł w wschodniej połaci domostwa l. k. 22 a). Spaliło się 4 domy mieszkalne, 2 stajnie, stodoła, stóg siana, 10 kóp żyta i 13 kóp owsa. Ogień spowodował 7-letni chłopak Janko Mełymąka, który koło domostwa l. 22 a) rozniecał ogień i piekł kukurydzę, wskutek czego udzielił się ogień zahacie a następnie na dach się wydostał. Pożar zlokalizowano przez natychmiastowe przecięcie z 2 stron linii ogniowej o godzinie 4 minut 50 popołudniu a o godzinie 6 minut 30 wieczorem po zupełnem u[illegible]a zeniu zgliszcz powróciła straż do domu w liczbie 36 ludzi.

Nadludzkim wysileniom naszej straży ochotniczej, jakoteż interwencyi posterunku miejscowej żandarmeryi udało się zlokalizować ogień. Uratowano wszystkie zręby domostw płonących, oraz o $^1/_2$ metra tylko oddalone domy: l. k. 21 Mayera Schüssel i l. k. 24 Aftanaza Kaszewki — a oprócz tego nie dopuszczono rozszerzenia się pożaru na domy l. k. 708, 518, 588 ubezpieczone w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń i l. 587 ubezpieczony w Feniksie. Zgorzałe budynki nie były ubezpieczone. Szkoda wynosi do złr 3000.

Dnia 30. października br. o godzinie 1 minut 20 popołudniu wybuchł pożar w Beckersdorfie, wsi oddalonej o 6 kilometrów od Podhajec, w realności l. 3, własność Jana Pfeifera. Inspekcyę dzienną trzymający strażak uwiadomił naczelnika, który wyruszenie pogotowia zarządził. Straż wyruszyła do pożaru z czterokołową sikawką ssąco-tłoczącą, dwoma hydronetkami, 10 wiaderkami i 2 drabinkami i przybyła na miejsce o godzinie 1 minut 40, w liczbie 10 ludzi. Pożar wybuchł w stodole, która się spaliła wraz z 3 stożkami zboża. Przyczyną pożaru była prawdopodobnie nieostrożność parobków Jana Cielińskiego i Hrynia Szczerbana, wskutek palenia papierosów. Przez częściowe zerwanie pokrycia przytykającej stajni, oraz ratowanie snopów z płonących stogów i rozścielenie tychże po polu zlokalizowano pożar o godzinie 3 popołudniu a o godzinie 5 minut 40 wieczór, powróciła straż do domu.

Budynki uratowane na 800 złr., jakoteż zgorzała stodoła i zboże ubezpieczone były w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie.

E. Sygiericz, naczelnik.

Tarnobrzeg.

Dnia 12. października b. r. o godzinie $3^1/_2$ rano, wybuchł pożar we wsi Stalach o 7 kilometrów od Tarnobrzega odległej, w realności p. Schindlera. O wybuchu pożaru oznajmiła łuna. Straż wyruszyła do pożaru z jedną sikawką, 15 konewczek, 2 bosaki, 2 siekiery i 4 osęki i przybyła na miejsce o godzinie $4^3/_4$ rano w liczbie 8 ludzi. Pożar wybuchł w izbie mieszkalnej — spaliło się 7 gospodarstw, obejmujących około 20 budynków. Przyczyną pożaru była widocznie nieostrożność. Zlokalizowanie ognia nastąpiło o godzinie 6, zaś o godzinie 9 rano powróciła straż do domu.

Dr. Fr. Góra, naczelnik.

Redaktor odpowiedzialny: Piotrowski Aleksander. Nakładem „Związku ochotn. straży pożarnych".

Z „Drukarni Polskiej" ul. Sobieskiego l. 28 we Lwowie.